

Професор др Ђорђе Станковић, шеф Катедре за историју Југославије Филозофског факултета у Београду, поводом поднетог захтева за рехабилитацију Милана Недића каже за „Политику” да се проблем рехабилитација код нас, како у друштву тако и у науци, тесно преплиће са ставовима и утицајем представника ревизионистичке историографске школе.

„Острашћени ревизионизам се, на жалост, претворио у најгору врсту реваншизма, како у европској тако и у српској историографији. Многи су подлегли политичкој педагогији, провинцијализму и профитабилности, што значи губљење идентитета историјске науке и историчара. Што је надомештено изливима колективне и личне мржње највећег степена, чиме би требало да се позабави социјална психопатологија”, уверен је др Станковић. Он подсећа да никоме у Француској не пада на памет да рехабилитује вишијевце, присталице маршала Петена, поготово не оне који су били осуђени на смрт. У Паризу су после ослобођења покошени сви они који су, на пример, окупационе немачке војнике примали на стан. У Норвешкој се оцене о Квислингу и Кнуту Хамсуну не мењају, док је случај Немачке специфичнији, пошто је процес отрежњења тамо започет тек када је Вили Брант мало отворио архиве, а Фриц Фишер са својом хамбуршком школом почео критичку анализу.

„Универзалне подлоге у историографији за приступ овим питањима нема, а такве подлоге нема ни у међународном праву, већ свака земља треба самостално тим питањима да приступа и да их решава”, констатује наш саговорник и на примеру савезничког бомбардовања Београда, на Ускрс 1944. године, илуструје своју тврдњу о ревизионистичкој историји која губи научни идентитет.

Подручје европског југоистока под окупацијом третирано је као „немачки допунски привредни простор”, а у њему је Београд био изузетно значајан саобраћајни и индустријски центар ангажован за немачку војну индустрију. У граду је престао сваки покрет отпора, изражен кроз акције скојевских група одмах после капитулације земље. Мерама Недићеве владе уништена је и београдска партијска организација до марта 1942. године, после чега је град живео животом „пацификованог и квислиншког града”, наглашава др Станковић.

У ревизионистичкој слици прошлости заобилази се чињеница да је бомбардовање Београда и других циљева у Југославији Дража Михаиловић тражио од Британаца већ марта 1942. и да је до почетка 1944. упутио влади око 30 таквих депеша са прецизно назначеним циљевима. Он је посебно уверавао председника владе Слободана Јовановића „да Срби неће жалити цивилних жртава”. Први документ о истом питању Врховног штаба НОВЈ, упућен савезницима, носи датум од 20. септембра 1943. године, а први документ Јосипа Броза Тита је од 17. септембра 1944. године.

У савезничком бомбардовању погинула су и на Гардошком гробљу сахрањена 154 становника Земуна, док је у Београду погинуло 668 грађана.

Професор Станковић указује да су Англоамериканци, уз знање Шарла де Гола, само у првом дану искрцавања у Нормандију, уз употребу готово исто авиона колико и у случају Београда, побили 21.000 грађана града Каена и околних места.

„Ни Шарл де Гол нити ико од француских историчара није касније на такав начин митомански мартизирао овај поступак савезника као Срби, напротив. Преживели и млади су и данас на то поносни”.

„Правничка синтагма о правном превладавању прошлости”, каже на крају др Ђорђе

Станковић, „није изолована од других наука које прошлост истражују и о њој граде истиниту слику на основу нових докумената и теоријско-методолошких иновација. Поготово је та изолованост немогућа у односу на научну историографију. Дабоме да се то односи и на питања рехабилитације, отварања архива и читав склоп проблема који се уобичајено подводе под синтагму суочавања са прошлошћу, што је, ипак, само једна од димензија 'културе сећања'”.

Недићева Србија била једна од „најквислиншкијих држава”

Наш саговорник подсећа и да су све антифашистичке земље знале да на достојанствен и цивилизован начин обележе 60. годишњицу завршетка Другог светског рата. Наших представника није нигде било, овдашњи медији су углавном игнорисали тај догађај, али су се зато утркивали ко ће више и „истинитије” да пише колико су „партизани, у дослуху са Енглезима”, „перфидним савезницима”, побили недужних квислинга по стратиштима Словеније и Аустрије.

Зато др Станковић каже да ревизионистички историчари треба да одговоре на питање ко од субјеката Другог светског рата није водио перфидну политику и политику властитих интереса.

„По којој то логици је требало да Американци и Британци гину за Србе, поготово када је та Недићева Србија била једна од „најквислиншкијих држава” у Европи? С тим се треба храбро суочити и не измишљати кривце – Тито, Коча, комунисти, зли Немци, али и зли Американци. Или, оптуживати Британце да су издали Дражу Михаиловића. Није ли Дража својом стратегијом чекања издао прво Британце, па онда и самог себе. О влади у Лондону да и не говоримо – осим протоколарне посете генерала Душана Симовића приликом доласка у Лондон 1941. године, Винстон Черчил до краја рата више није желео да види било ког члана те владе. И у томе се, дабоме, огледа 'величина' Слободана Јовановића, данашњег 'српског генија' који се цинично смеши са новчанице од 5.000 динара, а јадни Никола Тесла једва да је заслужио новчаницу од 100 динара! Е, то се у науци зове цивилизацијска срамота, то је права слика 'ревизионистичких историчара' и владајућег естаблишмента”, констатује наш саговорник.

Добровољно на рад и на студије у Немачку

„Обавештајне службе савезника и партизана имале су податке да је само у ваздухопловној индустрији ангажованој за Немце радило више од 5.000 радника и инжењера, да су нормално радиле основне и средње школе са великим делом предратног просветног кадра. Позоришни живот био је као и пре рата, деловало је више од 300 адвокатских канцеларија, ниједан генерал кога је Милан Недић ослободио из немачких логора није се активирао у антифашистичкој борби, готово сви значајнији припадници интелектуалне и научне елите потписали су 'Апел'. Имали су податак да је око 1.000 студената из угледних грађанских породица отишло добровољно на студије у нацистичке земље, да је око 25.000 Београђана отишло добровољно на рад у Немачку”, подсећа наш саговорник.

„Свима њима се данас одаје признање зато што су се одупрли 'комунистичкој куги', а Београд под Миланом Недићем је у ратној стратегији савезника имао статус као и сваки квислиншки град и стратешки војни објект на југоистоку Европе”, упозорава др Станковић.